

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. <i>Késiratok nem adatkak vissza.</i>	Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 ft — kr. Félévre . . . 3 ft — kr. Negyedévre . . . 1 ft 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronkint 50 kr. Többzori hirdetéseknel engedmény
---	--	---	--	--

Novam ephemeriden, cui titulus „*Fejérmegyei Napló*“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „*Fejérmegyei Napló*“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)
XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. má.c. 6-án.

Készül a brodkorbgesetz?

(T. L.) A Bánffy-kormányt szörnyű mód zsenirozza, hogy a képtelennek hirdetett néppárt még létezni mer s hogy a kormány erőszakos küzdelme a nyitrai despotával élén összetörni nem tudta az eddig egyetlen képviselőből álló hatalmas pártot. S szörnyű haragját annyira előtérbe állítja mindig, hogy a védekezésnek minden képzelhető és képtelen eszközeit is rovására merik irni. Azért nem csodálkozunk, hogy a »Magyarország« azt az értesítést közli, hogy a »kormány törvényjavaslatot készített, mely egy szociális vétséggel, a papok politikai izgatásával foglalkozik s azokkal szemben tartalmaz büntető határozatokat.

A fölött csodálkozunk, hogy mai viszonyaink között, midőn minden gyerkőc szabadságot kiabál, ily törvényjavaslat létjogát kiszimatolták, de nem csodálkozunk azon, hogy a Bánffy-kormányra és támogató pártjára annak létesítése kísérletét rá merik fogni. Mert ez a nagyhang, de kistehetségű kormány főnállása első órájától fogva csak abban tetelgett magának, hogy a néppártot rágtá s rá akarta kenni a szociális olajt. Az országmentés legnagyobb momentuma lenne szerint, ha azt szétrombolhatná s a romok fölött kiált-hatná el: Éljen a haza!

Azon sem csodálkozunk, hogy szép szemeit a kath. papokra veti, hogy őket vagy telivér kormánypárti mamelukokká változtassa s akkor hajlandó akár jó kenyeret adni kezökbe, vagy pedig főlebb köti azt a koldus tarisznyát, melyet épen a megfenyegetett alsó papság jó nagy része

hordoz. Hogy ez neki tetszenék, el-hisszük, de nem hisszük, hogy meg is kísérelje. Miről is volna az jó? Hogy az eddigi hitvallók homloka fölé még ékeesebb koszorút fonjon? Hogy ország-világnak bizonyítsa, mily kevésre becsüli a szabadelvű párt vezére a szólásszabadságot? Nem, a kath. egyház művelt papsága vette és veszi ezentul is magának azt a bátorságot, hogy kormánypárti követ-szállítónak nem fogja magát lealacsonyítani; hogy élni fog polgárjogával megvizsgálni, vajjon egy-egy kormány programja nem homlokegyenest ellenkezik-e azon örökérvényű elvekkel, miket lelkiismeretében sért-hetetleneknek tart. A főálló törvényes hatalmat mindenkor tiszteletben fogja tartani, de annak elveit bírálat tárgyává tenni meg nem szünik.

Mi legalább is különösnek találjuk, hogy épen a kath. papnak veszik rossz néven, ha más párt mellett mer állást foglalni, mint a kormánypárt mellett, holott az államsegélyezett felekezettek papjai tudvalevőleg legalább kétszeres arányban vannak a szélső pártoknál képviselve s ha primipilusaikat a kormány egyház-politikájához sikerült is támogatókul megszerezni, egyéb kérdésekben ilyen készséges szolgálatra nem hajlandók.

De hát ők nincsenek annyira érdekelve, mint a katolikusok, kiknek vallásuk sarkköve forgattatik föl. Ők egy kis rekompencióra való kacsingatás mellett némileg még a különben zsebet érintő anyakönyvi kérdésen is hamar tulteszik magukat s már is fölhasználnak lapjaikban a kárpótlást követelő hang. A katolikusok ellenben a valláselvek megmentésére irányozzák első sorban tekinteteket,

míg papjaink a kérdés anyagi oldalát még eddig kevés figyelemre méltatták. Ezek nem érdekért küzdenek. A mint tehát a főrendiház megfenyegetését csak holmi tejfölöszejü, idétlen politikusok tehetetlen dühének kifakadásául tudjuk be: úgy hajlandók vagyunk még a Bánffy-kormányt sem tartani oly együgyűnek, hogy a kath. papságot a néppárt meggyőző-désszerű támogatásáért ily kivételes törvényekkel akarná megfélemezni.

Annyi bizonyos, hogy ez minket, katolikusokat résen fogna találni. Ezért hisszük, hogy a brodkorbgesetz nem miniszteri tanácskozás, hanem csak zsidó és szabadkőmives tanácskozás tárgyát képezték.

— **Adalékok a csáktornyai választáshoz.** Gözöny László ur, Zalamegye főjegyzője a múlt hónap végén nyilatkozat alakjában tiltakozott *Batthyány* Tivadar grófnak egyik képviselőházi beszédében ellene emelt azon vád ellen, mely szerint ő, mint a csáktornyai választás elnöke több néppárti szavazót visszautasított azon a címen, hogy Major helyett „Mayert“ vagy „Meyert“ mondtak. Lapunk felelős szerkesztője ekkor nyilatkozatot tett közzé, melyben kijelentette, hogy az erre vonatkozó adatokat ő adta át Batthyány Tivadar gróf orsz. képviselő urnak, hogy ezek valódságáért helyt áll és hogy konkrét adatokkal be fogja bizonyítani, a mit állított. Lapunk felelős szerkesztője most azon kellemes helyzetben van, hogy ezen ígérését bovált-hatja, a mennyiben a csáktornyai választásnak egyik néppárti bizalmi férja a következő sorokat intézte hozzája:

„A csáktornyai választási elnök ur ismert nyilatkozatában nemcsak a konkrétumát nem engedi meg, sőt in abstracto sem ismeri el, hogy a név hibás kiejtése miatt visszautasított volna szavazókat, mondván: „E miatt egyetlen egynek a szavazata sem utasított vissza“, mint

a szavazatszedő bizottság liberális tagjainak egyik előértekezletén megbeszélve volt. *S mégis lettek visszautasítva*, tudtommal ezek: *Novák Mátyas* a macineci plébániából (*a választási elnök által*), ifj. *Novák János* és *Novák Mátyas* a miháloveci plébániából. Tény az s igaz marad, hogy *nemcsak ezek, sőt többen is a név hibás kiejtése miatt vissza lettek utasítva*. Vagy talán nem lehet érteke ezen állításnak, mert lehetőleg nincs felvéve a jegyzőkönyvbe? De miért nincs? Kin mulik a mulasztás? *Én mindjárt kezdetén kívántam azok felvételét...*

Ezek után azt hisszük, nem lesz több kedve Gózonyn László megyei főjegyző urnak nyilatkozni. Dr. Wlassics Gyula miniszter pedig bátran büszkélkedhetik mandátumával, mert ez a mandátum élénk bizonyítéka az ő általa terjesztett „magasabb közléti erkölcstan kultuszának”.

Fontos kérdések.

Pihen az országgyűlés, a törvényhozók. Vajon szünnak-e néhány pillanatot idejükből arra, hogy zavarosokká, bizonytalanokká vált közállapotaink felett komolyan gondolkozzanak? Nem hisszük, hiszen az egyéni hiúságok és törekvések eüretör irányzatában nem értéik meg a nemzetben forrongó eszméket, a nemzeti vágyakat és törekvéseket. A jelenlegi pártokban annyi a széthúzó elem, hogy egyeseknek üdvös gondolatai érvényre sem juthatnak, annál kevésbbé érvénye-

stülhet a nemzet anyagi és erkölcsi erejének gyarapítására célzó kezdeményezés.

Járjunk csak végig az eszmék világán. Először is szembe találjuk magunkat a *társadalmi kérdéssel*, jobban mondva a szocializmus terjedő anyagával, a mely erősen döngeti kapuinkat s melyet nem lehet a rendőrség szaporításával, bírósági elítélésekkel eltüntetni.

Beleszólása volna ebbe a kérdésbe a törvényhozásnak, természetesen nem olyformán, hogy kivételes törvényeket alkösson, hanem akképen, hogy az ugynevezett *his emberek* lássák, hogy róluk gondoskodik valaki komoly akarattal. Eddig nem tett a kormány mást, mint megbízott egynehány főispánt és kormányparti nagybirtokost, ezekkel ankétezett és nem ért el semmit. Igazi *szakértekezletekről* még nem halottunk semmit. Pedig ugy kellene itt eljárni, hogy munkaadó és munkás, nagybirtokos és mezőgazdasági munkás egyaránt nyilatkozzék. Igazi szakértekezetet irányt szolgáltatathatna a társadalmi működésnek is, mert társadalmi kérdéseket nem lehet szuszta törvénykezési és államhatalmi működéssel vagy kormányi intézkedésekkel rendezni és jó végre vinni.

Második sorban látjuk a *közigazgatás* kérdését. Nem arról van itt szó, hogy kinevezett vagy választott tisztviselők kezébe tétetik a közigazgatás, hanem igenis arról, hogy a közigazgatás legyen jó. Igényli sőt követeli ezt a szocialis kérdés is. Mit érnek a legjobb s legigazságosabb törvények, ha azokat végre nem hajtják?

Azután és nem utolsó a mivel minden untalan találkozunk: a *gazdasági kérdés*,

a mezőgazdaság s az ipar fejlesztése. Ezen a téren sokat lehetne, sokat kellene tenni s éppen ez az, a mit annyira kerülnék a mi törvényhozóink, megfelekedeznek a kormánynal együtt a hitelügyről, a szövetkezetekről, a biztosításokról és sok más életbevágó dologról, a mi pedig mulhatlanul megköveteli, hogy vele foglalkozzanak az arra hivatott tényezők.

Hát nem is könnyű feladat mindez, igaz, de nekünk határozottan kell kifogásolnunk azt a vétkes és könnyelmű közömbösséget, melyet e tekintetben tanusítani méltóztatnak éppen azok, a kik büszkén oda állanak a liberalizmus nevében, hogy ők az ország képviselői!

Pedig ennek az országnak népe élni akar. És ennek az országnak szüksége van olyan emberekre, a kik meg tudnak élni s éppen azért ennek az országnak minden számbavehető tényezőjének, kormánynak, törvényhatóságának, községnek, társadalomnak kötelessége, hogy egyesült erővel segítsen a bajok orvoslását célzó intézkedések létesítésén.

A mezei népek mezei munkáról, állandó keresetről kell gondoskodnia. Járadék és apró bérfeledekről kell gondoskodni haladéktalanul. Természetének és viszonyainak nem való gyári munkára, még dohányvágásra vagy szivarcsinálásra sem lehet kényszeríteni a népet, melyet meg kell menteni a nagy vállalkozók és nagybérlők uszorájától és kizsákmányolásától. A gazdasági ipar számtalan ágát kell megnyitni a munkásnép számára. Munkabér és munkáskérdésekben gyorsan eljáró bíraskodást kell alkotni. Munkás és gazdasági szövetkezetekbe kell egyesíteni a nép óriási erejét. A szenvedő

TÁRCA.

A NAPSUGÁR.

Egyike volt azon szép napoknak, melyek az utban levő tavasz előhírnökeiül látogatnak el hozzánk. A természet őszereje újra fölvette a már számtalanszor megküzdött harcot s a napfényesebb helyekről a sötét völgybe és a kopáran meredő hegyek csucsaira szorította már-már lankadó ellenségét. De a győzelmi zászlót még ki nem tűzte. A kiaszott lú közül itt-ott félnék hóvirág kándikál ki, mintha kegyelmet akarna kérni a tél számára, melynek hideg koble melengotte s melynek elmúltával neki is távoznia kell, hogy helyt engedjen pompázóbb társainak; de egyebütt még mindig a tél nyomai láthatók.

Az örökké komoly, sötét fenyves fölül nyirkos meleg szél fujdogál s borongós felbököt hajt a napfényben csillogó hegyromok ellen.

De a nap — az bistatóan mosolyog; ugylátszik erősen bizik győzelmében. Pajkos sugarai kíváncsian tolatodnak egy magányosan fekvő házikó ablakába.

A keskeny völgyben fekvő szétszórt falunak ez a legezleőbb háza. Mögötte a sötét fenyves s vele szemben, a másik hegyoldalon a falu temetője.

Mily sajtáságos környeset! A pusztulás s remény örök jelvényei veszik körül a házikót s mégis mily jól illenek ezek össze, mily találóan fejezik ki e ház lakóinak lelkületét.

Az egyforma, száraz füvel takart sirok közül egy teljesen kopár hant vonja magára figyelmünket. A tél már levonta róla fehér leplet s a még csak ébredő tavasz nem ért rá, hogy zöld lepelbe burkolja. Mégis csak

jó anya ez a természet! A kinek a világ nem csinál siromléket s nem vési rá a viganasztaló szöszöt: feltámadunk! — annak sirjára ő ülteti a remény zöld szinét.

Az ablaknál, melyen át a napsugár a szobába kacsintgat, egy halvány, még fiatal s szegényesen öltözött nő ül s bámul ki a szomszéd hegyoldalba, a kis temetőbe és ugylátszik épen a kopár siron nyugtatja tekintetét. Oly epedőn néz, mintha összes boldogságát ott őrizné a sárge, göröngyös hant alatt s oda akarna menni, hogy ő is ott nyugodni elvesztett kincséin.

De egy vidám gyermeki hang visszazsolítja abból a világból, melybe már oly annyira beleképzelté magát. Egy kis, 5-6 évesnek látszó leánykára esik tekintete s e tekintet oly fájdalmat s oly tekintetet fejez ki egyszerre. S a szerető hitves, ki előbb oly igen vágyott oda át a másik hegyoldalra, mint anya görcsösen kapaszkodik abba a gondolatba, hogy neki élnie kell, élnie, hogy megmentse még meglévő kincsét: szeretett gyermekét. Hosszasan, fájdalmasan nézi kedves leánykáját.

De ez nem veszi észre anyja szomorú tekintetét. Játékvál van elfoglalva; játéka, játszótársa a nap. A jó Isten a szegény gyermekeknek is tud örömet okozni. A nap a szoba közepére veti az ablak képét s a leányka itt üti föl tanyáját. Az ablakráma árnyékát ugrádozza át, majd a beáramló napsugarak fényében keringő porszemeket kergeti széjjel, kis kacsójának árnyéka után kapkod, aranyfürtös fejecskejét veti ide-oda s hangosan kacag a borzas alakon, melyet a nap az ablak világosan veitett képébe rajzol sötétebb vonásokkal.

Az anya csak nézi, nézi az ártatlan gyermek egyszerű játékát s bár oly igen vágyik, hogy magához ölelje, nem zavarja meg boldogságát. Minek is? Hadd örüljön,

ming az élet — e mostoha anya el nem vesz játékait.

— Az élet, Istenem, az élet — sóhajt föl e gondolatnál az anya — óh milyen keserű ez nekem s mégis élnom kell, hogy ez angyalt megmentssem a világ pokoli karmai közül.

Erre fölemelkedett, hogy a szegényes hajlékban egyet mást eligazítson s meggyőződjék erejéről. De ez bizony eserben hagyta őt s családán, erőtlenuil rogyott le a falócára, melyen azelőtt ült s melyhez csak nagynehézán vonszolta volt magát korágyából. A bánat s a fájdalom teljesen megtörte. Déresipett virág, mely csak arra vár, hogy a legelső szél lerázza a fáról. Az a kopár, nem rég hantolt sir, az vitte el egészségét. Rövid négy hónap mennyi változást, szomorú változást hozott róla nézve. A hulló falevéllel, a nyugodni szálló természettel férje is sirba szállt, hosszú-hosszu nyugalomra. Ha ez a nyugalom a természet álmaival véget érne, akkor talán ő is tovább élhetne. De így...? A jó falusi emberek most segítik ugyan, hanem meddig fog ez tartani?

Ilyesféle gondolatokkal tépelődött, miközben a nap mindinkább közeledett a látóhatár széléhez. Még néhány bucsupillantás s végleg lemerül a horizont alá. Es ezek a bucsupillantások zavarták föl a két oly annyira különböz s mégis oly mélyen összefort lelket.

A nap végaó sugaraiban az ablak képe eltűnt a padolatról s rejtelmes, borongós félhomály töltötte el a kis szobát, miközben a vidám játszó leányka árnyéka nagy méretben vetődött a falra. A gyermek egy ideig némán nézte a nagy alakot, majd a mély esondtól s még inkább homályosan körvonalozott árnyéktól elijesztve megfélemlített bákeként húzódott anyja mellé s ezzel kizavarta sötét gondolataiból. Az anya élébe

nép lelkében a szeretetet, a testvéri érzést kell újból éleszteni ott, a hol elveszett. Izgató iratok és rémregények helyett a jóra oktató olvasmányokat kell terjeszteni. Az a nép, melyben fenntudjuk tartani a vallásosságot, a mely látja, hogy segítségére vagyunk, megengesztelődik, nyugalma visszatér, meg lesz a társadalmi béke. Ilyen emberséges és hazafias eljárást kövessenek a hatalom képviselői, az ország oszlopai, a tehetősebbek és akkor aztán meg is fog szünni a per — Istennel, az elégtelenség sötét szellemének működése.

A husvéti ünnepekre tért törvényhozóink gondolkoznak az alattarról, hogy mennyit tehetnek ők, ha a nagy eszmék hirdetőivé és megteremtőivé lennének. A szenvedő nép áldani fogja őket, mint jötevőt!

Aldor A.

A közös miniszteri tanácskozások.

(Vd.) A közös miniszteri tanácskozások tudvalevőleg Lukács László pénzügyminiszternek legfelsőbb kihallgatása vezette be, mely után a Bécsben időzött magyar miniszterek közös értekezletet tartottak. Vajon ezen értekezlet összefüggésben állott-e Magyarország pénzügyi helyzetével, azt természetesen nem tudhatjuk, mindazonáltal azt hisszük, hogy pénzügyi helyzetünk komoly gondolkodóba ejthetné a monarchia összes minisztereit, első sorban a közösek. Ezek sokáig nem vették eléggé komolyan Wekerle volt miniszterelnök számos és súlyos politikai hibáit, mert el tudták velük hitetni, hogy Wekerle, Magyarország „népszerű” finansminisztere gyönyörűen felvirágoztatta Magyarország pénzügyeit és hogy ő valami híres pénzügyi kapacitás.

hajtotta gyermeke arany fürtös fejét s vékony kiaszott kezével simogatta az arany szájakat. Oly boldog volt, hogy még cirógathatja gyermekét s mégis minden egyes simításnál jobban és jobban összeszorult szíve, hogy talán e kincsétől is meg kell majd válnia. A néma fájdalomtól sokáig visszatartott könyvek és gondolatra mind szemébe tódultak s nagy cseppekben peregtek a leánya fejére, mire ez fölveti okos nagy szemét s kérdőleg néz anyjára.

— Anyácskám, miért sírsz, — szólal meg végre — könyveiddel miért öntözöd hajamat? Talán bántott valaki, rossz idők várnak ránk?

Az anya eleinte hallgat, majd remegő hangon így szól leányához:

— Atyánk nem akar a sírból felkelni, te kicsiny s gyenge vagy és a világ oly nagy, oly erős, mi lesz belőled édes kis leányom...? Tovább nem folytathatta, nem akarta megmondani leánykájának, hogy nemsokára ő is elmegy atyja mellé s őt itt hagyják egyedül, árván.

Szerencséjére a kis leány még nem tudta jól felfogni anyja fájdalmát csakán válaszolta, a mit anyjától tanult.

— De föl fog kelni az apa, hiszen te mondtad ezt oly sokszor. Nagy s hatalmas az Isten, ki örökös föltűnk, kicsiny és gyenge a világ.

Az anya ajkára vonta a feslő rózsabimbót, mely az ébredő tavaszban, a mosolygó napsugarban az egyedüli s utolsó volt számára. Oly annyira megvigasztalták ezek a szavak, melyeket ő oltott gyermekeibe, de a melyekről példélésében megfeledkezett. Mintha e csókkal akarta volna megpecsételni a hitet, melyet Isten akaratában való megnyugvás szerzett számára.

L. F.

Wekerle miniszter korában Bécsben, valamint a szélsőbal oldallal szemben oly szolgálatkésnek mutatkozott, hogy ott nem vették észre politikai monstrozitásait. Epp úgy port hintettek a közvélemény szemébe a költségvetések rengeteg számadatai és az újság reklám. Amde az elfogulatlanok és beavatottak már Wekerle miniszterkorában kifejezték aggodalmaikat Wekerle finansmesterkedései iránt és előremondták, hogy ezeknek káros következményeik lesznek. De az izgatottság ekkor országoszte olyan nagyfokú volt, hogy ezen aggodalmakat kinevezték s az ellenzéki eszemenek, párttaktikának tulajdonították.

Azonban épen a közös államháztartás biztonsaága követelte volna, hogy ne itéljék meg oly könnyelműen és felületesen komoly férfiak és tényezők figyelmeztetéseit. Ha már most Lukács László pénzügyminiszter, kiről azt mondják, hogy az erkölcsi komolysága nagyobb, mint Wekerléé volt, nyíltan és őszintén akarna nyilatkozni pénzügyi helyzetünkről, be kellene vallania, hogy a fentemlített aggodalmak épen nem voltak túlzottak s hogy a helyzet ma komolyabb, mintsem képzelnék. Wekerle pénzügyminiszter kártárháza összeomlással fenyeget s ma már annyira aggódnak az ország pénzügyei iránt, hogy mára a közel jövőre igen nagy visszaesést jósolnak. Igaz, dr. Wekerle fénves költségvetéket és zárszámadásokat állított össze, de azoknak megmagyarázása kevésbé fényes.

Wekerle költségvetéseinek látszólagosan fényes eredményeit legnagyobb részt a regálemegváltás okozta, mely rendkívüli módon megrágitotta a fogyasztást, számtalan existenciát tönkretett s Magyarország kizsákmányoló elszűdését annyira előmozdította, hogy még az elfogulatlan zsidók is félni kezdenek tőle. Másrészt Wekerle rendkívül ügyesen tudott alkalmazni olyan eszközöket, melyeket a zsidó sajtó szívesen megbocsátott a „népszerű” pénzügyminiszternek, de a melyeknek természetes reakciója már is mutatkozik — mivelhogy a zsidó örökös örökök egyenlő erővel működtem nem lehet. Ehhez még hozzá járul, hogy a múlt évi aratás nem volt valami nagyon kedvező, hogy az abnormis időjárás és az országos áradások nem kecségetnek a tavalyinál jobb aratással és hogy hazánk legtermékenyebb vidékén, az alföldön már tízre rug az inséggel és éhséggel küzdők száma. Mindeme körülmények az állami bevételeket a folyó évben előreláthatólag nagyon meg fogják csökkenteni.

Már most Wekerle, ámbátor jól ismerte a helyzetet és még bukása előtt óvatosan ráutalt a beálló reakcióra és az ennek következtében szükséges taraktásokra, meg gondolatlanul és szorítva egyházpolitikájának koncepcióitól, valamint a radikális elemekkel kötött szövetségétől mindenütt megígérte és provokálta a kiadások megnagyobbitását. Még utolsó költségvetése is tetemesen emelte az állami kiadásokat s a magyar államvasutaknál kedvező eredményeket elérni csak úgy lehet, hogy a szükséges beruházásokat nem a költségvetés útján fedezik, hanem a pénztári állományokból, melyek különben ma már a minimumra redukálódtak.

Azonkívül a folyó és a következő évekre sok millióra rugó tulkiadásokra kell elkészülve lennünk. Nagy vasut- és kikötői építések, a folyam szabályozások, a millenium, az új szabaddalmi hivatal, a közigazgatási törvényszék, közgazdasági kiadások, az állami anyakönyvek, a papok kártalanítása még a rendes költségvetést is sok-sok millióval fogják megterhelni. Mindennek eredménye pedig az állami bevételek esökkenése szemben a kiadásoknak 10—20 millióra rugó felemelésével: Wekerle cirkuszprodukciói szétpattannak, mint a szappanbuborékok.

Es ez alatt a közösgyek is súlyosan szenvednek. Ha Bánffy minden tekintetben, tehát a pénzügy terén Wekerle politikáját követi, akkor egy szép napon arra fogunk ébredni,

hogy Magyarország nemcsak saját szükségleteit fedezni nem tudja, hanem a monarchia érdekeinek sem lesz képes eleget tenni. Ekkor aztán ujjonghatnak Kossuth Ferencék, Eötvös Károlyék és Haas és Deutschék, az igaz magyar hazafi csak azt fogja kérdezni: Hát azért adóztam én, azért teljesítettem minden polgári kötelességemet, hogy egy lelkiismeretlen kormányrendszernek szolgáló önző érdekcsoport a szellemi és anyagi tönk szélére juttassa hazámat!

A nyitrai választás.

Egy hét múlva lesz a nyitrai választás s a liberális lapok már ismét hallatlan izgatottságról lármáznak. Akkorakat hazudnak, hogy már nevétségessékké kezdenek válni. A Nyitráról érkező liberális táviratok valódiságában nem hittünk soha, most meg úgy értesülünk, hogy e táviratok, vagy legalább bennök foglalt hírek legnagyobb része koholmányok, melyekkel a hivatalos közegek visszaéléseit akarják indokolni vagy leplezni. Az az izgalom, melyről e lapok beszélnek, egyáltalán nem létezik s az erről szóló hírek csak arra valók voltak, hogy legutóbb például esendöröknek a feltámadási körmenet közé való beosztásával közbotrányt idézzenek elő.

Legjellemzőbbek azonban azok a jelentések, melyek Bende Imre nyitrai püspök ellen vannak irányozva. Azt írják e tekintetben, hogy egy szó sem igaz abból, hogy a püspök a választási mozgalmakba bármiként beleavatkozik. A püspök éppugy, mint annak idejében a választási mozgalom alatt szívesen látta Tisza Istvánt vendégeül, ugyanazon vendégszeretettel fogad minden más urt embert, aki őt meglátogatja. De abból, hogy Tisza Istvánt mint képviselőjelöltet szívesen látta magánál, még nem következik, hogy egyedül és kizárólag Tisza Istvánnal, vagy csak kormánypárti emberrel szemben gyakorolja a vendégszeretetet, melyben a püspök pártállásra nem szokott tekinteni. Mindaz pedig, a mit a püspök akár közvetlen, akár közvetett beavatkozásáról a választási mozgalmakba a kormánypárti lapok írnak, mint Nyitráról nekünk jelentik, a valósággal ellenkező rosszakaratu koholmány.

A nyitrai kerületben a kedden történetekre vonatkozólag egyebekben a következőket jelentik lapunknak:

Ifju Zichy János gróf, a néppárti képviselő jelöltje, választási körútjából visszatérve, kedden érkezett vissza Nyitrára. A vasutállomásnál mintegy hater ember fogadta és huszonnyolc fehér ruhába öltözött leány hintett utjára virágot. A képviselőjelöltet Nécsey prépost üdvözölte, majd Bellák Juliska kisasszony fogadta a város katolikus hölgyei nevében Zichy grófot, a ki mind a két üdvözlésre meghatottan válaszolt. Ifju Zichy János gróf a fogatok hosszú sorától és éljenzésektől kiserve hajtatt azután szállására, a püspöki palotába. Zichy fogadtatását csak a honvédkaszárvánál zavarta meg mintegy száz ellenpárti „Abcug!” kiáltása. — A kormánypárt jelöltje, Janits, ifju Zichy János gróf után mintegy félóra múlva érkezett Nyitrára Czabag és Csápor községekből. Párthívei őt is demonstrációval fogadták.

BELFÖLD

— **Katholikus körök.** A *buda-pesti kath. kör* palotát akar építeni a magyar kath. egyleti életnek. E célból 50 frtos felszámot bocsát ki, mely összegnek fele az aláírások, fele október elsején fizetendő. Az építkezés költségeire adományokat is elfogad a kör házépítő bizottsága, melynek élén Wenckheim Frigyes gróf áll. — *Tenkén* (Biharmegye) kath. kör alakult. Az alapszabályokat már a belügyminiszterhez terjesztették. — A *veszprémi* kath. kör alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. A kör beiratkozott tagjainak száma 425, tehát az alakuló közgyűlés óta megkétszereződött. A kör leendő belső helyiségeit az Angyalvendéglőre huzandó emelet képezi, melynek tervrajza már építésre kiadott. Nyár helyiségül ugyancsak az Angyalvendéglő kerti helyisége szolgál egy díszesen építendő villával és több tekepályával. Az új helyiségek használatba vehetők: a nyári május végével és a téli szeptember végén. — A *csöbri, venceselli, ó-lublói, löcsei, és pecöli* katolikus körök alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Az alakuló katolikus körök figyelmébe.** A „T. É.” írja: Több helyről vettünk panaszt, hogy a miniszteriumhoz felterjesztett alapszabályok megerősítése sokáig késik, az egyletek vezetői sokáig nem tudnak bizonyosat azok sorsa felől. Utána járva a dolgoknak, meggyőződünk róla, hogy a késedelemnek sok esetben maguk az illetők az okai, a mennyiben az alapszabályokat *egyenésen a belügyminiszteriumhoz* küldik be, nem pedig, mint kellene, a *városi* vagy *szolgabírói* hivatal útján. Ez esetben a belügyminiszteriumból a törvényes rendeletek szerint kénytelenek az alapszabályokat vagy az egyletek vezetőinek, vagy a közigazgatási hatóságoknak visszaküldeni *véleményezés végett*. Így két utat tiszteleg meg az alapszabályok. Pedig hát a hivatalos ut nem mindig a leggyorsabb. *Az alapszabályokat tehát a polgármesteri vagy szolgabírói hivatalhoz kell mindig beadni.*

— **Hogyan lett a főrendiházban 119 és 119 egyenlő szavazatból többség?** Tudjuk: Szilávy József elnök egy szavazatával. Ennek a dolognak azonban története is van, még pedig a külföld érdeklődését is kihívó. Az „Univers” (semiquot) április 6-ik számában valami B. Szlavofil tudósító ismerteti a főrendiház tárgyalását és több más egyéb dolgainkat. A többi közt azt mondja, hogy Zichy Nándor gróf azért nyilatkoztatta ki az ellenzék becsvágását, hogy Szilávy elnök szavazata utólagosan döntsön, mert az elnök, az ő jegyzései alapján 119 igen és csak 118 nem szavazatot jegyezvén föl, már annak alapján is kimondhatta volna a javaslat elfogadását. Az ellenzék vezére jobbnak látta tehát, hogy konstatáltassék a szavazatok egyenlősége, vagyis a ház határozatának, az elnöki szavazattól eltekintve, eldöntöttsége, érvénytelensége, tehát oly abszolút gyengesége, hogy csak az elnök szavazata varázsolhatott belé valami életet, hogy a főrendek tovább mozdulhassanak új szavazás nélkül.

— **Parciális miniszterválaság.** A „M-g” állítólag jól informált helyről azt az értesülést veszi, hogy a Bánffy-kormány kebelében máris differenciák merültek fel, a melyek úgy látszik személyváltozásokra vezetnek. Hír szerint Festetics Andor gróf földmívelésügyi miniszter készül megválni tárcájától. Erre az elhatározásra a földmívelésügyi miniszter különösen azok a dif-

ferenciák indították, a melyek Bánffy Dezső br. miniszterelnökkel és Lukács László pénzügyminiszterrel abból az okból származtak, hogy Festetics Andor gróf tárcájának a dotálására nem kaphatja meg a követelt eszközöket. Mikor ugyanis Festetics gr. a második Wekerle-kormányban tárcát vállalt, kikötötte az önállóságot és ugyanezzel a feltétellel tartotta meg a földmívelésügyi tárcát a Bánffy-kabinetben. De miután Bánffy Dezső br. miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter korlátozni akarják a földmívelésügyi minisztert, Festetics Andor grófban megérlelődött a visszalépés szándéka. A földmívelésügyi tárcára kormánykörökben Perczel Dezső belügyminisztert emlegetik. Ennek meg is van a valószínűsége, mert Perczel Dezső inkább agrárpolitikai, mint belügyi programot adott, s a kormány úgy számít, hogy Perczelnek régebbi összeköttetései az orsz. magyar gazdasági egyesülettel s egyéb gazdasági intézményekkel esendosítani fogják az agrárakciót, a mely a kormánynak már is sok nehézséget okozott.

— **Az új anyakönyvezetők dícsérete.** A Független Hírnélő kövén nyomott újságnak jelentik: Derna közszeg Gümörmegyei községben Halas Béla körjegyzőt letartóztatott bűnpártolás és megvesztegetés miatt. Leirhatatlan igazgatóság uralkodik a község lakói közt. (Folytatjuk.)

— **A miskolci mandátum.** Herman Ottó országgyűlési képviselőnek muzeumórré leendő kinövésése már a legközelebbi napokban meg fog történni és így, mint egy fővárosi estilap jelenti, a miskolci felső kerületben új képviselőválasztás lesz még május hó folyamán. Az ellenzék cleinte Melezer Gyula, volt alispánt akarta felléptetni, nemzeti párti programmal, de Melezer legutóbb, mint értesülünk, kijelentette, hogy nem reflektál a jelöltségre, így az ellenzéknek újra alkalmas jelölt után kell néznie még pedig mielőbb, mert a kormánypárt hír szerint a Tapolczán vere-seget szenvedett Vörös László kereskedelmi államtitkár akarja felléptetni.

KÜLFÖLD.

Római levél.

— Saját levelezőnk től —

Róma ápr. 13.

Nagycsütörtökön nyitották meg a szent sirokat. A nép tömegesen tudta templomokba, a mi közel fogható jele a római nép vallásosságának. Legtöbben a Gesu templomát keresték fel, mely ma a Jezuitársasági atyáké. E templomban a Collegium Hungarico-Germanicum növendékei tartották az istentiszteletet. A szent sirok közül különösen említésre méltók a Gesu, St. Antonio (a portugallok nemzeti temploma), St. Maria della Vittoria templomokban levők. E templomok tropikus kertekké voltak átalakítva, óriási pálmák és narancsfák álltak sorban a szent sirok előtt, melyeket ismét az aleák, nareisszok, tulipánok, rózsák és más növények díszítettek. Szépek voltak a szent sirok a st. Luigi Francese, Sta Maria in foro Trajano, a sta Silvestra stb. templomokban is.

Margit olasz királyné édes anyjával az egész délutánt a szent sirok látogatásával töltötték.

A Szt-Péter templomban tegnap este a világhírű Miserere-t énekeltek. Ezután a Confessio fölött álló oltár mosása következett, melyet Rampolla bíboros, a templom archipresbiter végeztet, a Rómában élő két patriarcha, több püspök, a pápai udvar több papi hivatalnok és a szent Péter káptalan segédlete mellett ő eminenciája levonta az oltárkövet, melyet aztán megmosott, mire ugyanazt tették rangfokozat szerint a többiek is.

Ezután Rampolla bíboros a Confessio jobb oldalán levő erkélyről szent-Veronika kendőjével

megáldotta a jelen voltakat, mire küzsemelére tették ki az ereklyéket. Nagyszombaton már korán reggel megkezdődtek a lateráni bazilikában az ájtatosságok, melyeket monsignore Vianti felsz. püspök és c. érsek végeztet (helyettesítve a betegeskedő Parocchi bíborost és Lenti c. konstantinápolyi patriarchát) több püspök s az egész lateráni káptalan segédlete mellett, kikhez még száznál több ordináns csatlakozott.

Nagyszerű képet nyújtott a felvonulás a tűzszenteléshez és különösen tarkította a képet a különböző szemináriumok és szerzetesek ruháinak színvagyulása. A tűz és a paschák szentelése után az egész klérus a Constantia-felé Baptisteriumba vonult a vízszenteléshez. Ezután következett a Solemnis Baptisma. Az érsek levétlen violaszínű egyházi ruháit, fehérbe öltözött és három csecsemőt keresztelt, mire az egész menet visszatért a templomba és megkezdődött a szent mise és az általános ordináció, mely alkalommal többen felvették a kisebb és nagyobb rendeket és 19-en áldozárrá szenteltek.

Husvét ünnepén ő szentsége több mint 500 idegen jelenlétében a Sala Ducaloban szent misét mondott. Fél 9 órakor hozták ő szentségét a Sedes Gestatorián. A mint a terem ajtaja kinyílt, mintegy varázsütésre az összes jelen voltak lelki mélyből megjelentek a pápát: „E viva il Papa Re!” — „Hoch!” — „Vive le Pape Roi!” — „Eljen!” — Száz magyar éljént is lehetett hallani. Miután ő szentsége bevégezte a misét, néhány bementetés történt, mire ünnepélyesen megáldotta a jelen voltakat, kiknek zajos éljenzése kísérte vissza lakosztályába.

Ő szentsége egészen jól érzi magát, csak egy kissé remeg a keze.

Fr.

Telefon-jelentések.

Agliardi nuncius.

Budapest, ápr. 18.

A gliardi nuncius tegnap délután bucsuzott el a hereceprimástól s aztán a bécsi hajóval Budapestre utazott. Kisérétében vannak Komlóssy Ferenc kanonok és Kohl Medárd titkár. A fellobogóztat váci állomáson Schuster Konstantin püspök az összes egyházi és polgári hatóságok, valamint ezrekekrugó néptömeg élén üdvözölte a nunciust, ki erre szívélyesen köszönetet mondott. A hajó 1/27-kor tovább indult s az éjjeli órákban ért ide. A nuncius a központi szemináriumban szállt meg és hétfőig marad Budapesten, a honnan néhány napi tartózkodásra Nagyváradra utazik.

Hír szerint a nuncius holnap látogatást tesz Bánffy bárónál.

Budapesti értéktözsde.

Budapest, április 17.

4 száz. aranyjárdék	123-50
Koronaértékű járdék	99-25
Magyar réglet-kárt. kötvény	101-50
Magyar földtetherm. kötv. 4 száz.	99—
Tisza és szegedi nyereménykölesön	162-50
I. Hazai tak.-pénztár	101-25
Magyar földhitelintézet	101-10
M. tpénztár. közp. jelz.-bankja	101-50
Rimamurányi-salgótarjáni vasút	271-50
Schlick-féle vasöntőde és gépgyár	267—
Budapesti villamos városi vasút	317—
Bazilika sorsjegy	8-15
Bécsvárosi nyereménykölesön	174—
„Jó sziv” sorsjegy	2-90
Magyar vörös-kereszt sorsjegy	11-75
Olasz vörös-kereszt sorsjegy	12-75
Osztrák vörös-kereszt sorsjegy	18—
Arany cs. és kir. vert	5-69
Arany. osztrák vagy magy. 8 frtos	9-69

TÁVIRATOK.

Schopper püspök temetése.

Rozsnyó, ápr. 18. (Ered. táv.) B. e. Schopper György püspök temetése tegnap ment végbe olyan gyászompával, minőt Kolláresik püspök temetése óta nem látott Rozsnyó. D. e. 9 órakor Bubicz Zsigmond kassa: püspök beszentelte a koporsót a püspöki rezidencia nagytermében, mire a gyászmenet óriási néptömeg között a székesegyházhoz vonult. A menetben részt vettek az összes tanintézetek és egyletek az egyházmegyei papságnak 100 tagból álló küldöttsége, az összes hatóságok, az egri, szepesi, kassai és besztercebányai káptalanok, a ferencendiek és a premonstrétek küldöttségei stb. stb.

A székesegyházban Bubicz püspök rövid zenés gyászmisét mondott, mire a koporsót a Schopper-hórház kápolnába vitték s ott újabb beszentelés után a főoltár mögötti felkébe helyezték el.

A temetés után a rozsnyói káptalan 150 terítéket adott.

Közös miniszteri tanácskozások.

Bécs, ápr. 18. (Ered. táv.) A delegációs előterjesztések tárgyalásak céljából tegnap délután 1 órakor közös miniszteri tanácskozás volt a külügyminiszteriumban. A tanácskozásban Kálnoky Gusztáv gróf közös külügyminiszter elnöklötte alatt részt vettek: Kriegerhammer Ede lovag közös hadügyminiszter, Kállay Béni közös pénzügyminiszter, Sternneck tengernagy, Bánffy Dezső báró és Windisch-Graetz herceg miniszterelnök, Lukács László és Plöner Ede pénzügyminiszterek és Jósika Samu báró ő felsége személye körüli miniszter.

A tanácskozások tárgyát képezte az 1896. évi közös költségvetés. Első sorban azon tételre tárgyalták, melyeknél kiadás-többletek mutatkoznak. A hadügyi költségvetés újabb évi 4 millióval lesz terhelve, mely összeg részint a rendes, részint a rendkívüli költségvetésben szerepel.

A tanácskozást ma folytatják, a záróértekezleten valószínűleg a király fog elnökölni.

Dániel Ernő kereskedelmi miniszter este ide érkezett.

Városi és vidéki hírek.

— **Székesfejérvár nem kap Szent-István-szobrot.** Ezen cím alatt a „Religió-Vallás” közölve a belügyminiszteri államtitkár leiratát, melyben értesíti Székesfejérvár közönségét, hogy Szent-István-szobra nem fog a városban felállítani, a következőket jegyzi meg: „Tehát ha Székesfejérvár a milleniumra Szt. Istvánnak szobrot akar, ne számíton se az országra, se a kormányra; áldozzon maga, hisz a kormány Budapesten is nem országos költségből, hanem a budapestiek által összegyűjtött összegből szándékozik csak emléket emelni. Mintha bizony Szt.-István kicsiny volna egy országos emlékre!”

— **Alispáni jelentés** a fejmegyei közigazgatási állapotokról 1894. évben. A jelentés szerint az 1894. évben 7 szabályrendelet alkottatott, és pedig: az előfogatok kiállításáról, a lötenyésztés emeléséről, az

építési anyagok méreteiről, az építkezésekről, a községi vicinális és közdülő utakról, az utkaparók minősítéséről és szolgálati viszonyairól s végül a járási mezőgazdasági bizottságokról. Gazdászati viszonyainkat illetően az 1894. évi termés ősziekben és tavaszokban általában véve kielégítő volt, — nyomott árak mellett, — a burgonya kivételével, mely sok helyen nem felelt meg a várakozásnak. A takarmányművek, különösen a kaszálók nem voltak kielégítőek. Az állattenyésztés örvedetesen haladt úgy a lönevelés, mint a marhatenyésztés terén. Adóügyünk az előző évekhez képest nagyon jó volt. A közegészség állapota kedvező volt, a halálzási arány kisebb, mint az előző években. Működik a megyében 47 orvos és 120 bába, van 24 gyógyszerár. A megyében 3 kórház fogadja be a betegeket: a székesfejérvári megyei közkórház, a csákvári urodalmi kórház, s a moóri községi kórház. Allategészségügyünk kielégítőnek mondható, jöllehet a sertésállományban az üszkös orbánc járványosan mutatkozott. A szarvasmarha állományban a lépene tetemesebb kár nélkül szörvényosan előfordult. Közbiztonsági állapotaink kielégítőek. A csendőrség a mult évben 176 embert tartóztatott le. Tüzeset 115 volt. E tüzeseteknél felmerült összesen 100258 frt 92 kr. károsszeg. A felmerült tüzkárosodásnál az elégett tárgyak biztosítva voltak 75 esetben. A törvényhatósági közutak hossza 608.476 km. A tankötelesek száma a megyében összesen: 35,000; ezek közül róm. kath. 24,907, ev. ref. 8744; ág. hitv. 1003; izraelita 824; gör. kel. 97; unitárius 25. Anyanyelv szerint: 30,296 magyar, 4367 német, 645 tót, 315 szerb, 4 román. A megye területén van összesen 228 iskola. Ebből róm. kath. iskola volt: 80 elemi, 71 vegyes, 5 fiu és 4 leányiskola; gör. keleti iskola volt 2 elemi vegyes; ág. ev. jellegű 9 elemi vegyes; ev. ref. 5 elemi népiskola, melyekből 49 vegyes, 3 fiu és 3 leányiskola; unitárius 1 elemi vegyes; izraelita 13 elemi vegyes. Fegyelmi ügy három tárgyalatott: Eskulits Antal tárnoki bíró, Tóth Ferenc pátkai segédjegyző és Hering Károly seregélyesi jegyző ügyei. A Fehérvári József és társai ellen indított fegyelmi ügy még folyamatban van. Szőlőtermeléssel a megyében csak 5 község nem foglalkozott; filloxera az 1894. évben már csak egy községben volt észrevehető. Az amerikai vesszők tenyészésére sok üdvös intézkedés történt, s a vesszők díjtalan kiadásáról már gondoskodtak. A szénkénnel való védekezés csak Moórott talált nagyobb tört. A szakértelem fejlesztése céljából több helyen fás és zöld oltási tanfolyamok s felolvasások tartottak.

— **Számonekő gyűlés** tartottat tegnap d. e. Fejérmegye törvényhatóságánál. Fiáth Miklós báró főispán megvizsgálta az összes hivatalokat, a tisztikar és kezelő személyzet működését, továbbá a pénztárt s miután mindent a legnagyobb rendben talált, teljes megelégedésének adott kifejezést.

— **A bicseki kath. népkör,** mely különben már f. évi január 27-én alakult meg, ünnepélyes megnyitó gyűlését — mint ottani levelezőnk írja — husvét más napján tartotta meg. Ez alkalommal Szarka Gyula plebános és dr. Marsovszky Endre mondott alkalmi beszédet. Mind a két szónok a kath. népkör nemes, önzetlen, felebaráti szereteten alapuló célját emelvény ki, a tagokat kölcsönös szeretetre és összetartásra buzdítja. A beszédek után Horváth Bálint felolvasta titkári jelentését és a házszabályokat. Kellemes tudomásul szolgált, hogy a kör ez idő szerint 70 rendes, 3 pártoló és 1 alapító taggal bír; továbbá, hogy a kör helyisége oly kedves, izlésesen berendezett otthonná varázsolatott. Jelenleg 2 napi, 3 heti, 1 éle és 1 tudományterjesztő lap áll a tagoknak rendelkezésükre. Az eddig való befektetés körülbelül 150 frtot képvisel, mely összeg nemeslelkű emberek kegyadományából folyt be; a pénztár állapota 59 frt 06 kr. A titkári jelentést tisztujítás követte. A kör közakaratára folytán az ideiglenesen megválasztott tagok választattak meg újólag. A megnyitó ülést táncmulatság követte. A kedélyes mulatságnak csak a késő esti órák vetettek véget.

— **Adomány.** Vettük és adjuk a következő sorokat: Druoker Józsefné öngy vallásos lelkületének ama szép tettben adott kifejezést, hogy a vörösvári templomnak egy sajátkezűleg készített remekül kidolgozott oltárterítőt és egy szép oltárszöveget adott husvétii ajándékul. Fogadja a nemeslelkű adakozó ez uton is a vörösvári hívek halás köszönetét.

— **Eljegyzés.** Katics Ferenc székesfejérvári mézárasmester jegyet váltott Enderz s Erzsébet kisasszonnyal, Enderz János szőlőművelővel.

— **A kereskedelmi akadémiák** husvétii tanulmányutja véget ért. F. hó 3-án indultak el s másnap már Bécsben voltak, hol a nevezetesebb épületek kivül az udvari opera belső berendezését és a szepmüvészeti múzeumát tekintették meg. Brunnben két posztógyárat, Prágában a történelmi nevezetességeket kivül egy waggon gyárat tekintettek meg. Leipzigban sok látni valót találtak. Megnézték a közbörzét, a könyvtárakat, a könyvkiállítást, az egyetemi könyvtárt, a Broceaus-féle kartografiai intézetet és futólag az állatkertet. 9-én Meissen városára került a sor, hol a gyönyörű Albrechtsburgon kivül a híres porcellángyárat vették beható vizsgálat alá. Ezután Drezdába vették utjokat s megnézték a világhírű képtárt, a királyi kincstárt s az állatkertet. Drezdából hazafelé indultak, már 12-én Bécsbe érkeztek. A honnan Schönbrunnak s az ottani nagy állatkertnek megtekintésére tettek igen élvezetes kirándulást. Nagypénteken este elhagyták az osztrák fővárost s tapasztalattal gazdagodva 14-én megérkeztek városunkba. Hogy a tanulmányut ily szépen sikerült, az első sorban dr. Faludi Miksa akadémiai igazgató érdeme, a ki fáradságot nem kímélt, csakhogy tanítványai lehetőleg rövid idő alatt sokat lássanak. De e fényes siker másrészt érdeme az igazgató választmánynak is, mely lehetővé tette, hogy az akadémia-nak minden rendes tanára részt vehessen az urban s így mindenhol magyarulval kisérhették a látottakat.

— **Táncmulatság.** A székesfejérvári iparos ifjak önképzőköre f. hó 15-én táncmulatságot rendezett a kör pénztára javára a korona-vendéglőben levő saját helyiségében. A mulatság elég jól sikerült, egy a nők, mint a férfiak szép számmal jelentek meg. A négyest 26 pár táncolta. A zenét Csányi Károly bandája szolgáltatta.

— **Kath. legényegylet Veszprémben.** A V. H.-ban olvassuk: E hó 12-én egy népes ifjusági értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy „Veszprémi Róm. Kath. Legényegylet” cím alatt egyület alakít. Az ifjuságot részint közvetlenül aláírási ívekkel, részint falragaszok által fogják a belépésre felhívni. Az új kath. egyület alakuló közgyűlése e hó 21-én szándékozik megtartani, hogy kiküldött bizottság által részint elfogadandó alapszabályainak meg erősítését sürgesse, részint önműködéséről az előleges intézkedéseket megtegye.

— **Ki lesz Tassy utóda?** A Tassy Béla halála folytán megüresedett árvászéki ölnöki helyet, mint értesültünk, a május havi közgyűlésen fogják betölteni s nagyon valószínű, hogy ezen állásra dr. Hattyufy Dezső árvászéki ölnököt fogják egyhangulag megválasztani.

— **Tüntetés egy jegyző ellen.** Ivánca közégi jegyzője, Fehérvári József

azok között szerepel, kiket Perczel belügy-miniszter az állami anyakönyvek vezetésére megbízhatónak jelentett ki. Midőn tehát Fejérmegyének a méltóságos főispán és a nagyméltóságú kormány előtt mindig hajlongó közigazgatási bizottsága összeült megállapítani, hogy kik legyenek Fejérmegye anyakönyvvezetői, közös akarattal kimondották, hogy Fejérvári József igen alkalmas lesz anyakönyvvezetőnek, mivelhogy Fejérvári is ama bizonyos „megbízhatók” közé tartozik. De Iváncsa község lakossága másképen gondolkodik jegyzőjéről és ezen gondolkodásának eklatáns bizonyítékát adta tegnap. Történt ugyanis tegnap délelőtt, hogy 42 kocsin 214 iváncsai adófizető polgár vonult fel a megyeháztérre, a főispán nagy csudálkozására, a ki a megyeház egyik ablakából szemlélte a szokatlan látványt. De még inkább csudálkozott a méltóságos ur, midőn azt jelentették neki, hogy az a 214 ember tisztelegni akar nála. Vajjon mit akarnak és mit csinál az élükön Gondol Gábor nyugalmazott miniszteri tanácsos? Persze, hogy a főispán fogadta a deputációt, még pedig a megyeház nagyertermében, mivelhogy a küldöttség a kisteremben nem fért el. Tíz óra volt már, mikor a deputáció szépen roadbe állott a teremben, s Fidth Miklós báró főispán és Huszár Ágoston alispán jelentek meg előtte. Ekkor előállott Gondol Gábor és magvas, határozott szavakkal előadta, hogy nagy baj van Iváncsán. A baj oka nem más, mint Fejérvári József jegyző, a ki mindenféle visszaéléseket és zsarolásokat enged meg magának, úgy, hogy az iváncsaiak szabadulni szeretnének tőle. A község lakossága ez ügyben már irásbafoglalt kérvényt adott be a deputáció most kéri a főispánt, hogy ez a kérvényben előadott okok alapján mozdítsa el állásától a jegyzőt. Fidth Miklós báró főispán nyugodtan végighallgatta a panaszt s aztán meghatottan kijelentette, hogy nagyon sajnálja, miszerint ily sokan befáradtak hozzá. Ő maga iparkodik fog, hogy a kínos ügy minél előbb elintézzessék. Ezek után beszélgetésbe ereszkedett a főispán Gondol Gáborral, Kandó Lászlóval és Fejérvári Kálmánnal, az alispán pedig arra kérte az iváncsaiakat, hogy ezért az ügy miatt ne lázongjanak. Ezzel a fogadás véget ért s a küldöttség elhagyta a termet. Kijövet az egyik ó szavakra fakadt: „Nekünk csak igazság kell! Ha ott marad a jegyző, mi hagyjuk el Iváncsát, aztán szedhet az adót, a kitől akarja.” — Hogy az ily módon megtisztolt prezumtiv anyakönyvvezető viselt dolgai közül csak egyet hozzuk fel, megemlítjük, hogy egy alkalommal 3 frt 20 krt fizetett magának 20 kr. helyett. Ha asszony ment hozzá adót fizetni, a mennyi pénz volt nála, azt mind elszedte tőle. Így könnyen érthető, hogy a notárius ur, ki két év előtt mint szegény ember jött Iváncsára, ma szép vagyonnal bír. Nemcsak reméljük, hanem határozottan kívánjuk a főispántól, hogy teljesítse Iváncsa község kérelmét, elmozdítja a jegyzőt.

— **Népesedési mozgalom.** Székesfejérvárról f. hó 7-től—14-ig született összesen 17 gyermek, és pedig 11 fi, 6 nő; ezek közül törvénytelen 2 fi. Meghalt a lefolyt idő alatt 12 ember, a kik közül 6 kiskorú, 6 pedig nagykorú volt. Mint halálok szerepelt tüdővész és bronchitis 1—1 esetben.

— **Különböző felfogások.** Székesfejérvárról rossz néven vennék a tisztviselőktől, ha belépének a kath. körbe. Tapolán ezt érdemül tudták be Vörös államtitkárnak. Időszentnek látjuk a budapesti kath. kör tagjainak névsorából azon főbb állami tisztviselők neveit, akik a budapesti kath. körnek tagjai. Igazgató-választmányi tagok: Csiky József *kir. táblai bíró*, Egresti Nagy László *kir. ügyész*, Hilloczy Béla *miniszteri tanácsos*, Gabler Lajos *miniszteri titkár*, Majovszky Vilmos a pestvidéki *kir. törvényszék elnöke*, Makay Dezső *kir. táblai bíró*, dr. Markos Mihály *kir. járásbíró*, Rapaics Radó *miniszteri tanácsos*, Vörös László *államtitkár*. Tagjai ezen felül a sok közül: Barkóczy Sándor báró *miniszteri titkár*, Bezeredy Viktor *miniszteri tanácsos*, Bogisics Lajos a budapesti *kir. törvényszék elnöke*, Brenner Vilmos *min. főmérnök*, Burg Lajos *kir. táblai bíró*, Farkas Géza *kir. táblai tanácselnök*, Fabian János *min. osztálytanácsos*, Gyulányi Lajos *miniszteri tanácsos*, Hammer Károly *köv. városi kir. pénzügyigazgató*, Jankó Mihály *miniszteri tanácsos*, Landau Gusztáv *miniszteri osztálytanácsos*, Madaý Zsidó *min. osztálytanácsos*, Nameth Péter *kuriai bíró*, dr. Országh Sándor *miniszteri tanácsos*, Pásztélyi János *kuriai bíró*, Pecláta Endre *kuriai bíró*, dr. Rodiczky Jenő *miniszteri tanácsos*, Rónay Kamill *kir. táblai bíró*, Schneider Alajos *miniszteri tanácsos*, Szak Hugó *népszaki tanácsos* s ezen kívül még egy egész sereg más különböző állású állami, fővárosi s közigazgatási tisztviselő. Ki tehet róla, hogy a mi megyei és városi urainknak szemében minden rossz és kárhözvont, a mi nekik nem tetszik, vagy aminek ők nem értenek?

— **A körorvosok panasza.** A „Közegészségügyi Kalauz”-ban egy körorvos a következő panaszt közli: „Vajjon a ragályos betegségek alkalmával tett beteglátogatások a hivatalos körutakhoz számítandók-e? Az én fizetésem itten 500 frt és 150 frt uti átalány; a megyei szabályrendelet alapján köteles vagyok a közegészségügyi körömhöz tartozó 19 községet minden hónapban legalább kétszer meglátogatni; miután pedig a ragályos betegségben szenvedő betegeknél a miniszterium rendelete alapján minden másodnap köteles vagyok megjelenni, az illetőktől a fuvardíjat kértem, mire a főszolgabíró azt válaszolta a járásorvos utján, hogy uti átalányom van és ragályos betegségeknel tett utakért külön fuvardíjat nem követelhetek. Megjegyzem, hogy a járásorvos, mielőtt én ide jöttem, 400 frtot kapott az uti átalányom kívül, a ragályos betegek gyógykezeléséért.” Az idézett lap szerkesztője, dr. Lőrinczy Ferenc erre a következő választ adta: „Nagy méltánytalanság ugyan, de a megyei szabályrendelet alapján ön az adott esetekben külön fuvardíjat tényleg nem követelhet. Bizony ily okok miatt kénytelen a legtöbb körorvos állását odahagyni, mivel sokszor az egész fizetés rá megy a fuvardíjra.” Mi még csak annyit kérünk: Kik csinálják az ilyen fonák szabályrendeleteket?

— **Nemzetközi vívóverseny.** A prágai Riegel-vívóegylet az évi június 26-án nemzetközi vívóversenyt rendez a cseh fővárosban. A verseny vednökségét Hohenlöhe-Schillingsfürst Fülöp Ernő örökös herceg, Ratibor és Dorwey hercege vállalta el, a rendező bizottság pedig gróf Waldstein Zdenko gróf elnök és Demártim Lajos alnők vezetője alatt működik. Erdekös s különösen reánk magyarokra nézve kellőmódon meglepő dolog, hogy az atletikai klubhoz és többi vívóegyleteinkhez küldött meghívók a terjedelmes versenyproponciókkal s egyéb mellékletekkel együtt, mind magyar nyelven vannak írva, sőt az aláírások is magyarosak. A vívóversenyek juriójába a magyar vívómeztérek közül Sutrakay Norbert budapesti vívómezt, ki az öreg Keresztessy után ez idő szerint összes fővárosi vívómeztársai közt nemcsak korára nézve, de közel 25 óvi működése folytán a magyar kardvívás oktatás terén is kétségkívül első helyen áll. Ez a kiváló figyelem és megtisztelő kitüntetés, — a mi különben nemzetközi versenyek alkalmával eddig egyáltalán még soha sem volt szokásban, — kétségkívül nemcsak egy igen szép vonása, de egyáltalán félreismérhetlen bizonyítéka is a prágaiaknak a magyarok iránt való rokonszenvének és előzékenységének, igen szives hangú magyar levélben hívta meg a rendező bizottság. A versenyen különben, mint értesülünk, a magyar amatőr vívók nagy számmal fognak résztvenni. (h)

— **Corradini cirkusza.** Corradini Ferenc jól szervezett társulatával szombat óta szórakoztatja városunk közönségét s mondhatni, nem mindennapi mutatványokkal. Első sorban maga az igazgató érdemel elismerést, a ki a lö- idomítás terén nem kis sikerrel működik, a miről elég bizonyosságot tesznek produkciói. A légtornász növények, a telefon-sodrony művésznő ügyessége lekötö az ember figyelmét, de mutatványai tekintettel elterjedtségükre az újság ingerével nem hatnak. A bohócok jól megfelelnek feladatuknak, folytonos derűlté- ben tartják a közönséget. Általában vére meg lehet elégedve városunk közönsége C o r r a d i n i társulatával, a melyhez fogható még nem élvezett s ezután egy hamar itt nem is élvezhet.

— **A Veszprémi féle szintársulat** volt tagjai közül Mezei Kálmán, Sárdi Károly és H a t v a n i Edét, mint értesülünk, a jelenleg Esztergombon működő H a t v a n i Károly szingazgató szerződtette. A színészek állásait már mind a hárman elfoglalták.

— **Közönség.** Kihágási ügyben vádolt Gallai Katalin nagy-lángi illetőségű cselédeány körözötését a székesfejérvári főszolgabíró elrendelte.

Irodalom és Művészet.

— **A székesfejérvári kath. nagygyűlés története,** kibővíve a katolikus körök szervezésére vonatkozó adatokkal megjelent 10.000 példányban. A 48 oldalos füzet magában foglalja a nagygyűlésen elmondott összes beszédeket és a néppárt programját. Megrendelésre 200 drb. 14 frt, 100 drb. 8 frt, 50 drb. 4 frt 50 kr., 25 drb. 2 frt 30 kr., 10 drb. 1 frt. Minden tíz darab után egy tiszteletpéldány. Egy példány ára 15 kr. 50 darabon felüli megrendeléseknél a füzetek portómentesen kerülnek. *Kapható a „Fejérmegyei Napló” kiadóhivatalában Székesfejérvárról.*

— **Vadnay Károly életrajza** jelent meg éppen most a dr. Kőrösy László országoserte elterjedt *Korrajzok* című nagybeesű vállalatában. A harmas füzetet Vadnay arképe és kéziratosában közzét előljáró beszéde díszíti. A 226 oldalra terjedő könyv az első érdemszerint való Vadnay-életrajz irodalmunkban. Megismert Vadnay ifjúságával, katona-éveivel, szabadságharc szereplésével, külföldi kényszerzolgálatával; bemutatja azután Vadnay-ban a novelláiról, a regényiról, a kritikusról, a dramaturgot, a szerkesztőt s az embert. A rendkívül gazdag adatok feldolgozását és csoportosítását ugyanaz az alapos és élénkség jellemzi, mint az eddig megjelent *Korrajzok*: *Ferenc József, XIII. Leo pápa, Kossuth Lajos, Jókai Mór és Vasváry Kólos* legújabb biográfiáit. Vadnai Károly életrajzának bolti ára 90 kr.; de feleáron kapja, a ki harminc füzetet (bolti árban kilenc forint) öt forintjával előfizet. A ki két öt-öt forintos évi előfizetőt gyűjt, az harminc füzetet kap ajándékkul. A hézagpótló, sőt nélkülözhetlen irodalmi vállalat, melyből havonként két szám jelenik meg, jó lélekkel ajánljuk olvasóinknak. Bolti áron minden nagyobb könyvkereskedésben kapható. Kedvezményes előfizetéssel a *Korrajzok* kiadóhivatalában, Budapest, Andrásy-ut 25. szám alatt rendelhető meg.

— Az „**Uj Idők**” 17. száma valóságos kincsesháza a jeles elbeszéléseknek, ötle- teknek és kitűnő rajzoknak. H e r c e z e g Ferenc novellát írt bele s tőle van a „Magyar tengerparti városok” c. cikk is. Mikszáth Kálmán folytatja elbeszélését. S z o m a h á z y István és B e n e d e k Elek pedig rajzokat közölnek. A cikkeknek egész gár- dája van képviselve, részint szent képekkel,

részlet pedig világiakkal. A lap előfizetési ára egész évre 8 frt, szerkesztősége Budapest, Andrassy-ut 10. sz. a.

— **A Kath. Hitvédelmi Folyóirat** 4-ik, áprilisi száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: 1. Crucifige — Alleluja! Irta Tóvári Pelikán Kr. 2. Recipiálandók. II Irta X. 3. A katolikus szervezkedés jogosultsága. Keményfy Danieltől. 4. Prot. következettség s vele szemben a katoicizmus. Rusztikus. 5. Megtértek csarnoka. Pázmány Péter élete. 6. Prot. Szemle. 7. Irodalom S. Vegyesek. 9. Neuville Delfina. Egy iv. kath. regény (7-ik iv.) — Ajánljuk olvasóink figyelmébe ezen missziót teljesítő hitvédői vállalatot. Megrendelhető Pozsonyban a Ferenciek-nél ára egész évre 4 frt. Sacerdotibus etiam e. sacra c. obligatione mittendi testimonium de persolutis sacris.

— **A „Katholikus Tanügy“** f. évi 8-ik száma a nevelés és tanítástudományról foglalkozik elég behatóan. Egyik cikkében a ma már oly ferde irányban vezetőit neveléssel foglalkozik s kimutatja káros voltát ama nevelésnek, mely a nőben a gazdasziszonyt teljesen mellőzi. Ezen kívül sok utbaigazítást ad a tanügyről foglalkozóknak s rámutat a nevelés hibáira. Ajánljuk különösen tanfériak figyelmébe e lapot, melynek ügyes szerkesztője dr. Komlóssy Ferenc előfizetési ára pedig 2 frt, mely összeg a szerkesztőség címére: Budapest, V, Lipót körút 30. sz. a. küldendő.

— **Iskola.** Ezen egyetemes kath. tanügyi folyóiratnak 4. száma sok érdekes dolgot közöl a tanügy köréből. Különösen figyelemre méltó a kath. népiskolák tantervének revidált tervezete. Ajánljuk különösen tanfériak figyelmébe a B o d n á r Gáspár által ügyesen szerkesztett havi folyóiratot, melynek előfizetési ára (egész évre 2 frt) a szerkesztő címére Szatmárra küldendő.

— **Az Évszak** a tavaszi dívatot ismereti gazdag illusztrációval s kimerítő szöveggel. A ruhadívaton kívül a kézimunkaüdön-ságokról és iparművészetről is közöl igen hasznos tudnivalókat. Szépirodalmi mellékletében pedig csinos versekkel, érdekes novellákkal szórakoztatja olvasóit. Ajánljuk olvasóink figyelmébe ezt az ügyesen szerkesztett dívatlapot, melynek szerkesztője Fáylné Hentaller Mária, előfizetési ára sárga kiadásban 6 frt, zöld kiadásban 4 frt, mely összeg a kiadóhivatalhoz: Budapest, Dorottya-utca 2. szám alá küldendő.

Közgazdaság.

Heverő pénzek.

Budapest, 1895. április 17.

(...) Az erdélyi gazdasági egyesület február havában arra kérte a kormányt, hogy az állampénztárban felhalmozott pénzekből juttasson a vidéki nagyobb pénzintézeteknek is bizonyos összeget oly célból, hogy ezt olcsó 4—4½ % os hitelképen a gazdaközönség kezében hosszabb lejáratú forgathassák.

De a magas kormány az ő pénzkészleteit csak a budapesti nagy bankokra bizza időközönként, hogy segítsenek a néha-néha

megszoruló tőkepenzésekben és a megakadó tőzsdei forgalmon, s így rövid válaszzal a kérvényező ridegen visszautasított.

Angliában egészen másként van a dolog. Ott a pénz szüntelen forog s azért oly alacsony a kamatláb, alig 2%.

Mínálunk azt mondják, sok minden áll az állami intézkedések útjában. Először a kegyelmes urak nagy elfoglaltsága, mert a mit annyi száz meg ezer ember feldolgoz, azt egy embernek elgondolni nem kis feladat. Ennek az az oka, hogy a miniszterek mindig alárendeltjeik szemüvegén nézik a dolgot, az alárendelt legnagyobb része pedig mindenütt végtelen ellenség az újításoknak. De midőn arról van szó, hogy egy nagyjában véve igazán tőkeszegény országban a szükséges forgatókét úgy teremtik elő, hogy az egyeseknek és az államnak hasznára legyen, akkor annak a részesévé lesz mindenki, kezét fog és vállvetve közreműködik, hogy az adófizetőknél segítve legyen és hogy az állam jövedelmei, a hozzá gyűlendő pénzek forgatása révén jövedelmei új adók kivétele nélkül szaporíttassanak.

Erre azonban a mi magas kormányunk köptelen magát elhatározni akkor, ha nem a börtöről és a bankokról van szó. És ezért mégis egyre azt hangoztatják, hogy az állam igazságos, hogy Magyarország az egyenlőség hazája! Dehogyan is az! Pedig bizony magán segítené az ország, hogy ha küzködő gazdáin segítene. Ne nézzük mindig az állam pénztárában heverő összegeket gazdaságnak, mert nem az, hanem hanem tekintsen a hatalom a nemzet gondhasagott homlokára is.

Sok és áldásos munkát lehetne és kellene végezni, de úgy látszik nem halad, mert a kereskedelmi szellem tiltja ezt. Ezt a tilalmat pedig büntetlenül megszegni még a Bánffy-kabinetnek sem szabad, a mely pedig rövid kormányzásának áldatlan ideje alatt nagyon sok merész dolgokat mivelt. Csak az a baj, hogy ezeket a merész dolgokat a liberalizmus szent nevében követte el. Így szabad a vásár, másképpen nem.

Tudd meg ezt végre már te együgyű paraszt, te küzködő kisiparos és zugolódjál, mert hiszen örökösödik feletted a gondviselő állami hatalom!

— **III. országos gazdakongresszus.** A kongresszus szervező-bizottsága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a kongresszus a fővárosi Vigadóban fog megtartatni. E tekintetben az elnökség a Vigadó bérlőjével már megállapodásra is jutott. Ugyanazon időben külön termekben mind az öt szakosztály fog tárgyalni. A szakosztályok órarendjét a kongresszus kezdetekor kapják meg a tagok. A rendező-bizottság a kongresszus tartama alatt egy bankettet rendez, melyre a tagok szétküldendő blankettákon jelentkezhetnek. Az előadók határozati javaslatai nyomatva a jövő hét ele-

jén küldetnek meg a tagoknak a tagsági jegyekkel együtt. A rendező-bizottság határozata értelmében a nyomtatványokra s tagsági jegyekre a tagok csak a tagsági díj megtörtént befizetése után tarthatnak igényt. A rendező-bizottság jelvényekről is gondoskodott, melyeket a helyszínen, önköltségen fog szétosztani. A kongresszus titkári hivatala most adta ki a kongresszus újból átdolgozott tervezetét, melyben a kongresszus beosztását s a tárgyalás alapjául felvett kérdéseket illetőleg némi változások, illetve bővítések vannak. Ezen tervezeteket minden érdeklődőnek készséggel megküldi s tagul jelentkezéseket elfogad a titkári hivatal. (Budapest, Köztelek.)

— **Külföldi gabona Fiumében.** Fiuméből írják az erősen kormánypárti „Magyar Hirlap“-nak, hogy a törökországi gabona bohozatala Fiuméba mind nagyobb arányokat kezd ölteni. Eddig már csupán Szalonikiból több mint 18 ezer métermázsza tengeri s 3000 métermázsza zab, Romániából pedig 11,600 métermázsza tengeri került Fiuméba s most ismét érkezett a Medea osztrák gőzessel egy újabb szállítmány tengeri Szalonikiból. Ha ez így folytatódik a magyar tengeri egészen le fog szorulni a a fiumei piacról. A levantei korpabehozatal szintén nagy konkurenciát csinál a mi korpánknak.

— **A Kafill-dezinfektor.** Ezen elnevezés alatt az állati hullák megsemitésére illetve azok értékesítésére szolgáló készüléket értjük. Az egész készülék három, csövekkel összekötött hengerből áll, a melyek közül az első egy kettősfalu gőzkazán, melybe 1200 kg. hus fér. A második henger az enyanyag és zsiradék összegyűjtésére szolgál, míg a harmadik a sűrítő, melyben az elvonuló gázok és gőzök lecsapódnak. Az első kazánban üzem közben szagtalan, nedves anyagot lelünk, mely szárító kamarákba téve, porrá zuzatik és finoman örölve, trágyaképpen nyer alkalmazást. A zsír összegyűjtötik, az enyv és a nyert többi termékek vegygyáraknak adatnak el. Spandauban még a legrosszabb esetben is 1200 marka értékű (e készülék nélkül azonban nem értékesíthető) 1200 kg. anyagból tiszta 160 marka értékanyagot tudtak előállítani. Ujabbban több németországi nagy és kisváros elhatározta, hogy felállítja a Kafill-dezinfektort annál is inkább, mivel teljesen szagtalanul működik és a járványok terjedését teljesen kizárja. (K)

— **Székesfejérvári piaci árak.** 1895. április 17-án:

Gabona: buza 6.—6.20, rozs 5.10—5.20, árpa 6.10—6.20, zab 5.50—5.60, kukorica 5.80—6.—, bab 8.50—8.60 frt métermázsánként.

Hízott sertés: könnyű 27—29, nehéz 32—33 kr. kigr. eleven súly szerint.

Szerkesztői üzenetek.

— Fővárosi és vidéki lapársainkat felkérjük, hogy ha kivágják drága pénzen fizetett közgazdasági cikkeinket, nevezésk meg legalább a forrást. F. évi 40-ik (márc. 30.) számunkban „Ágensvilág“ cím alatt megjelent cikkeinket eddig a forrás megnevezése nélkül három vidéki és egy fővárosi lapban találtuk.

V. M. Fokszabadi. Azt a bizonyos néppárti szótartot más írta. A többieket változás nélkül és névaláírással fogjuk közölni. — Polstrau. Köszönet. Levél megy. —

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítjük a helybeli és vidéki nagyérdemű közönséget, hogy vászon-, kész fehérnemű és menyasszonyi kelengye raktárunkat 1895. évi május hó 1-jétől kezdve ideiglenesen

Kossuth-utca Szelke-féle házban, a volt Cserna y-féle péküzlet helyiségbe tesszük át, hol a raktáron levő összes áruk továbbra is gyári áron árusíttatnak el. Tisztelettel

özv. Hanel Antalné és Schwanner.

A társulat csak rövid ideig fog Sz.-Fehérváron tartózkodni.

Legjobb idomított szabadon és lovaglópáripák.

Olaszországi nagy sport circus.

Igazgató: CORRADINI FERENCZ Turinből.

Székesfehérvárott, a vásártéren, ma és mindennap 8 órakor este

DISZELŐADÁS

egészen új és igen mulattató műsorral.

A jelenkor legkitűnőbb művészei és specialistáinak felléptével.

Nagyszerű mutatványok! Előadva a legjobb lóidomítás, magas lovaglósikola, tornászat, ballet, bohózat, equilibristika, némajáték, stb. terén. — Különösen kiemelendő Corradini Ferenc igazgató Turinből. Európának legkiválóbb lóidomítója, egészen új általa feltalált és a maga nemében páratlan lóidomító-darabokat produkál, melyek Európában a legnagyobb feltűnést keltezték.

Csak néhányszor látható!

Csak néhányszor látható!

Ma esztörtökön adatik a század legnagyobb csodája

A LÉGHAJÓ LÓ!

A szünetek a legkitűnőbb magyar bohócok és három Dummer August produkcióival lesznek kitöltve.

Saját 15 emberből álló zenekar.

BŐVEBBET A FALRAGASZOK.

Helyárak: Zártszék (számozott hely 1 frt. — I. hely 70 kr. — II. hely 40 kr. — Karzat 20 kr. Tíz éven aluli gyermekek és katonák örmestertől lefelé: Zártszék 50 kr. — I. hely 40 kr. — II. 25 kr. — Karzat 15 kr.

Kegyes pártfogását és számos látogatását kérve maradtam teljes tisztelettel

Corradini Ferenc,
igazgató Turinből.

Az influenza-szezonban ajánlatosak
s jóknak bizonyultak a

Mörath-féle szeletkék

(Steirische Graupenzeltchen),

mint a leghathatósabb feloldószer köhögés és rekedtség ellen (még ha idült is); a gyomornak teljesen ártalmatlanok, sőt étvágyat gerjesztők.

Különösen ajánlható időszakos gyomorbántalmak ellen gyermekeknél is.

Nagys. *Mörath Tivadar* gyógyszerész urnak Grác.

Az Ön által nekem küldött szeletkéket (*Graupenzeltchen*) köhögés, rekedtség, a torok krónikus bántalmai és a lég-utak bajai ellen gyermekeknél és felnőtteknél egyaránt sikerrel alkalmaztam. Még tüdő-tuberkulózisnál is, előhaladott stádiumban, azok alkalmazásával könnyebbülést értem el. Kérek tehát további 3 tucat dobozt címemre küldeni.

Trofiaich, 1895. évi február hó 2-án.

Tisztelettel: **Dr. EHRlich VILMOS.**

Egy doboz ára 10 kr. — Kapható minden gyógyszerertárban és fűszerkereskedésben, valamint minden kereskedőnél. Hol esetleg raktár nincs, ott küld a feltaláló, *Mörath Tódor* gyógyszerkereskedő Grácban 1 korona előleges beküldése után 5 dobozzal díjmentesen. Továbbá Török József urnál Budapest; Desemann urnál Bpest; Molnár és Móser urnaknál Bpest, Koronaherceg-utca 9.; Neruda urnál Bpest, Hatvani-utca 9.; Csanyi urnál Kassa; Vörtes urnál Lugos; Rothschnek urnál Debrecen; Baruch urnál Miskolc; Földes Kelemen urnál Arad.

Elárúsitók keresetnek.

Különösen figyelni kell Mörath gyógyszer. aláírására.

Nyomatott Márián György könyv- és műnyomdája gyorsrajtjain Székesfehérvárott.

Balogh Zsigmondné, Békési Róza alulírott egyedül s kizárólag bizta meg azzal, hogy

„szabadalmazott házi gyorsmosó-szappanát”

árusítsam.

Ezen meghatalmazás alajján van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét ezen „szabadalmazott házi gyorsmosó-szappanra” felhívni s azt mint olyant, mely minden várakozást felülmúl, becses pártfogásukba ajánlani. Cél szerűségét, olcsóságát s minden tekintetben való jószágát már eddigi vevőim nem győzik eléggé dicsérni, de kitűnőségéről, hasznosságáról személyesen is meggyőződtem.

Előny a szappannak, hogy aránylag igen rövid idő alatt a legpiszkosabb ruhát, fehéritő nélkül teljesen kitisztítja s így a ruhát megóvja a gyors roncsolódástól is. Így tehát e szappan használata minden tekintetben megfelel a követelményeknek.

BERÉNYI MÓR kereskedő. Székesfehérvár, Szőgyényi-utca 6. szám.

Megjelent

a kath. nagygyűlés
története.

Kapható 15 krért

„FEJÉRMEGYEI NAPLO”

kiadó-hivatalában.